

Opleiding Bovendonk

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, Hofstraat 8, 4741 AK Hoeven

Nummer 12 – mei 2017

Diakenwijding Ronald de Hartog, 21 mei 2017

Het kalenderjaar 2017 is een jaar van herdenken en vieren: 500 jaar reformatie, 100-jarig jubileum van de verschijningen OLV van Fatima en ook 100 jaar Oktoberrevolutie in Rusland, de 50ste verjaardag van koning Willem Alexander, het eerste lustrum van bisschop Liesen als bisschop van Breda, maar ook 200 jaar priesteropleiding op Bovendonk.

Over het laatste jubileum leest u meer in deze nieuwsbrief. Hoewel 200 jaar een achtenswaardig jubileum is, zullen we er niet zo heel veel aandacht aan besteden. Toch is het goed om hier even stil te staan bij het fenomeen priesteropleiding. Tot aan het concilie van Trente (1545-1563) waren er geen instituten voor de vorming van priesters. Wie priester wilde worden stelde min of meer zijn eigen route vast. Niet zelden zocht een kandidaat een pastoor om bij in de leer te gaan. Soms ging men ook wel naar een universiteit om theologie te studeren. Het ontbreken van een adequate vorming voor de priesters heeft zeker ook bijgedragen aan de kerkscheuring in de tijd van de Reformatie.

Het is niet voor niets dat het concilie van Trente de priesteropleiding stevig op de kaart heeft gezet. Iedere hervorming begint met een goede en gedegen scholing van de jongere generaties.

Iedere bisschop werd dan ook verplicht om in zijn eigen bisdom een seminarie te hebben: een vormingsgemeenschap waarin de kandidaat-priester zijn roeping onderzoekt, zich een goede theologie eigen maakt en kan groeien als mens en als man van gebed.

Bovendonk kent inmiddels een 200-jarige traditie. De ontwikkelingen zijn groot geweest. Een aantal foto's op de begane grond in de zuidvleugel herinnert aan de tijden tussen 1900 en 1967: grote aantallen studenten in toog en met tonsuur, zusters in habijt en wijdingen met soms wel 20 kandidaten, als haringen in een ton liggend op de grond. Vandaag delen we het gebouw met het conferentiecentrum. De aantallen zijn bescheiden. Ook diakens worden nu opgeleid. Kandidaten komen uit heel Nederland en uit Vlaanderen. De tijden zijn anders, maar het is dezelfde Geest die mannen in het hart raakt, waardoor ze zich door Christus geroepen weten Hem na te volgen. Het blijft een grote genade en een grote vreugde om in zo'n *begeesterde gemeenschap* in het hart van de Kerk met elkaar te mogen werken. Graag uw ondersteunend gebed voor onze opleiding.

Rector N.M. Schnell

“We willen de vreugde van het geloof vieren en doorgeven.”

Drie nieuwe wijdelingen van Bovendonk

Ronald den Hartog, Stefan Lange en Peter Winnubst ronden eind juni 2017 hun opleiding af. Ronald den Hartog is priesterkandidaat voor het Aartsbisdom Utrecht en ontvangt op 21 mei de diakenwijding. Peter Winnubst is diakenkandidaat voor het Bisdom Rotterdam en Stefan Lange voor het Bisdom Breda.

Ze begonnen in 2011 hun opleiding op de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk. Ronald is de jongste. Hij is in 1973 geboren in Culemborg. Na de middelbare school volgde hij het Middelbaar Middenstandsonderwijs. Hij vervulde zijn dienstplicht en daarna kreeg hij een functie in de Informatietechnologie. Hij komt uit een katholiek gezin en is heel zijn leven bij de Kerk betrokken geweest. “Ik speelde bij een bluesband en was in Culemborg lid van het jongerenkoor. In die tijd speelde wel eens de vraag of ik niet meer met mijn geloof moest doen,” vertelt hij. “Ik deed eigenlijk niets met die vraag, maar hij bleef terugkomen. Op een gegeven moment besloot ik er mee aan de slag te gaan en te onderzoeken of ik ja of nee moest zeggen. Tegelijkertijd zette ik me in voor de organisatie van de reis van het aartsbisdom naar de Wereldjongerendagen in Madrid. Ik ging het gesprek aan met rector Kuipers. Hij adviseerde mij een kijkje te nemen op Bovendonk. Toen ik daar voor de eerste keer kwam, voelde ik me meteen thuis. In 2011 ben ik aangenomen.”

Peter Winnubst herkent zich in deze ervaring. Hij is in 1966 geboren in Zuid-Afrika, ook in een katholiek gezin. In 1971 verhuisde het gezin naar Windhoek, de hoofdstad van Namibië. Daar kwam Peter in aanraking met de fraters van Tilburg. “Ik bewaar goede herinneringen aan deze periode. Achteraf gezien is daar het zaadje gelegd voor mijn latere roeping,” zegt hij peinzend. Het gezin keerde terug naar Nederland. Peter bezocht het Sint Janslyceum in Den Haag, destijds geleid door de Priesters van het Heilig Hart. “Deze mannen stonden midden in het leven.” Peter noemt met name pater Niekus scj.

“Met hem voerde ik goede gesprekken. In die periode stoeide ik met een eventuele priesterroeping. Ik was actief binnen de parochie. Maar ik had meer interesses. Zo was ik goed in sport. Op de middelbare school ontmoette ik Mieke, op wie ik dolverliefd werd en met wie ik later ook getrouwd ben. Mieke en ik voelden ons thuis in de Kerk en we bleven actief,” vervolgt Peter. “Toen onze drie kinderen kwamen raakte we betrokken bij de sacramentenvoorbereiding. In die jaren werkte ik als sportleraar en had ik een tennisschool. Ik vroeg me steeds af hoe ik me meer voor de Kerk kon inzetten. Zelf kende ik in die periode het bestaan van het diakenambt niet, totdat ik op een gegeven ogenblik een poster zag met de tekst: “Diakenschap, is dat iets voor jou?” De poster intrigeerde mij. Een paar jaar later zag ik een poster met de tekst: “God belt, neem je op?” Die poster kwam echt op me af. Mieke en ik zijn naar Vronesteyn (het centrum voor Priester- en Diakenopleiding in het Bisdom Rotterdam) gegaan.” Peter vertelt over zijn eerste ontmoeting. “We kwamen te laat aan. Toen we aanbelden, deed de spiritueel de deur open, keek ons aan en zei met een hartelijk gezicht: “Wees Welkom”. We voelden ons meteen thuis. Ik maakte kennis met de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk en besloot gehoor te geven aan mijn roeping.

Stefan Lange werd in 1965 geboren in Groningen. Al jong had hij belangstelling voor het priesterschap. “Dat groeide toen enkele oudere vrienden naar Rolduc en de HTP in Heerlen gingen. Op de middelbare school ontmoette ik Karin. De interesse voor het priesterschap verdween naar de achtergrond. Ik ging in militaire dienst en vervolgens naar de KMA. Karin is mij naar Breda gevolgd en we zijn getrouwd. Ik heb de KMA niet afgerond. Wel dachten Karin en ik samen na over de vraag hoe we ons zouden kunnen inzetten voor de Kerk. We overwogen kort om samen met Mill Hill naar Afrika te gaan.

Het is niet zo gegaan. Na een opleiding op de avond-HTS ben ik gaan werken als technisch tekenaar en ben daarna doorgegroeid naar de functie van project manager. We kregen samen drie kinderen. Op een gegeven moment ging Karin theologie studeren. In het kader van haar opleiding kreeg ze de opdracht een pastoraal gesprek te voeren. Ze deed dit met mij. Het werd een zeer intensief gesprek van 3 tot 4 uur. Na dit gesprek was het voor ons duidelijk dat ik mogelijk een roeping tot diaken had. Na dit gesprek heb ik me aangemeld op Bovendonk. Ik voelde me er meteen thuis.”

Dit geldt voor alle drie. “Ik had de jaren op Bovendonk voor geen geld willen missen,” beaamt Peter. “Eerlijkheidshalve moet ik ook zeggen dat het zware jaren waren.” Stefan: “Toen ik hier kwam, zei ik tegen Jan Brok, de toenmalige studierector: ‘Ik kan de opleiding wel aan. Ik heb de avond-HTS achter de rug, dus dit doe ik ook wel’. Ik heb ervaren dat dit niet zo is. Hier wordt iets met jou gedaan. Stefan benadrukt: “Je wordt gevormd.” Ronald vult aan: “De eerste vier jaar ligt er een sterk accent op intellectuele vorming. Je volgt de verschillende vakken. De laatste twee jaar worden besteed aan de pastorale vorming.” “Op zich kun je die vakken ook op een andere opleiding volgen,” vindt Stefan, “maar op Bovendonk blijft het geen theorie. Je krijgt steeds de vraag wat deze vakken voor jou persoonlijk betekenen. Je moet jezelf verhouden tot het aangeboden. In het begin lijkt het of alle vakken op zichzelf staan. Cas van Beek (docent ecclesiologie op de opleiding) zei dat gedurende de eerste jaren de stof in kleine wolkjes rond dwarrelt, maar dat in het vierde jaar alles op zijn plaats valt. Zo heb ik het ook beleefd.”

“Tijdens de supervisie krijg je zicht op je eigen persoon. In deze fase van de opleiding leer je van elkaar,” vult Peter aan. “De laatste twee jaar zijn beslissend,” merkt Ronald op. “Je laat dan alles los. Ik diende mijn ontslag in en verkocht mijn appartement. Je begint opnieuw. Je bindt je aan de parochie. Dit is bij mij op een soepele manier gegaan. Het betekende voor mij een bevestiging van mijn roeping.

Roeping is een proces.” Stefan beaamt dit: “In het eerste jaar gaf bisschop Van den Hende les over roeping als proces. Hij vroeg waarom we de opleiding volgden. Ik antwoordde dat ik hier helemaal niet wilde zijn. Ik herkende me in die tijd in Mozes voor wie het eerst allemaal niet zo hoefde. In de loop van de zes jaar werd het me steeds duidelijker dat ik écht geroepen ben. Ik ontdekte dat het mijn roeping is om te werken aan de oecumene. De opleiding werkt in dit opzicht zuiverend.” Peter drukt zijn roeping met andere woorden uit: “Wees mens onder de mensen en vanuit de Liefde. Dit heb ik geleerd van de Priesters van het Heilig Hart. Ik ben graag binnen de gemeenschap, maar ik moet ook naar buiten treden. Hier zie ik mijn roeping als diaken, tussen Kerk en maatschappij. Vanuit mijn band met Jezus Christus wil ik in de samenleving aan de gang gaan.” Ronald herkent zich hierin. “Handen gevouwen en handen uit de mouwen”, kenschetst hij zijn spiritualiteit. “Vanuit een biddende omgang met Jezus Christus en het vieren van de sacramenten wil ik een band aangaan met mensen.”

Stefan heeft geen verwachtingen van de toekomst. Hij licht dit toe: “Als ik mijn toekomst heel concreet invul, sluit ik me misschien af voor een aantal mogelijkheden. Ik wil open staan voor datgene wat van mij gevraagd wordt. Ik wil de werken van God doen. De oecumene gaat mij aan het hart. Samen met Karin ben ik lid van Kring van de Gemeenschap Chemin Neuf. Je zou kunnen zeggen dat er in dit verband sprake is van een drievoudige roeping: Huwelijk, diaconaat en Gemeenschap. We leven vanuit een Ignatiaanse spiritualiteit. We willen de vreugde van het geloof vieren en doorgeven.”

Ze kijken met tevredenheid terug op de opleiding. “We ervaren de opleiding als broederlijk. We zijn als broeders op weg gegaan. We zien nu alle drie uit naar onze wijding.”

Hans de Jong

“De bron van mijn vreugde is Jezus Christus.”

Bovendonk verwelkomt nieuwe spirituaals

Na het afscheid op Bovendonk van spiritueel Walter Ceyskens sj namen het vorige studiejaar pastoor Jos Demmers (Bisdom Breda) en pastoor Tjeerd Visser (Bisdom Rotterdam) de functie van spiritueel tijdelijk waar. De Priester- en Diakenopleiding verwelkomde in september 2016 een nieuwe spiritueel in pastoor Ype de Jong (Bisdom Rotterdam). Per 1 februari 2017 werd Marc Lindeijer sj tweede spiritueel.

Pastoor Ype de Jong

Pastoor Ype de Jong is pastoor van de parochie van de Martelaren van Gorcum te Gorinchem. Hij werkt met plezier in het pastoraat. “Ik heb geen dag spijt gehad van mijn priesterwijding,” zegt Ype. “De bron van mijn vreugde is Jezus Christus. Ik weet dat ik bij Hem thuis ben op de plaats die Hij voor mij wil. Als spiritueel lever ik een bijdrage aan de groei van de studenten in hun relatie met Jezus Christus.”

Ype de Jong is in 1963 geboren in Leeuwarden. Hij studeerde theologie aan de Universiteit voor Theologie en Pastoraat in Heerlen. De Jong studeerde in 1994 af met als specialisatie liturgie. Na een periode bij de spiritijnen in Ethiopië ging Ype de Jong in 1998 aan de slag als pastoraal werker in het Bisdom Rotterdam.

Hij werkte in parochies in Nootdorp en de gemeente Alkemade. Bisschop Van Luyn wijdde Ype de Jong in 2003 tot priester van het Bisdom Rotterdam. De Jong werd in 2004 kapelaan in Wassenaar en in 2007 pastoor in Gorinchem.

Marc Lindeijer sj

Marc Lindeijer is in 1966 geboren in Den Helder. Hij studeerde geschiedenis aan de Radbouduniversiteit te Nijmegen. Hij trad in 1994 in bij de jezuïeten en ontving in 2002 de priesterwijding. Hij werkte van 2001 tot 2006 als archivaris van de Nederlandse provincie van de jezuïeten. In 2010 promoveerde hij in Nijmegen op een proefschrift over het (mislukte) proces ter heiligverklaring van pater Jan Roothaan. De Amsterdammer Roothaan was in de negentiende eeuw algemeen overste van de jezuïeten. Hij speelde een grote rol in de heropleving van de orde. Van 2009 tot 2016 werkte pater Lindeijer in de curie van de jezuïeten voor de zaken van de heiligen van de orde. Sinds 2016 woont hij in Leuven en is hij in dienst van het Genootschap van de Bollandisten. Het Genootschap van de Bollandisten is een gerenommeerd onderzoeksinstituut dat zich bezighoudt met de kritische studie van de heiligen, hun leven en hun cultus.

Wat is een spiritueel?

De spiritueel ziet in samenspraak met de overige stafleden toe op de groei in spiritualiteit van de afzonderlijke kandidaten en de integratie daarvan in het geheel van de priesterlijke en diaconale vorming. De spiritueel heeft tevens inbreng in het gemeenschappelijke programma geestelijke vorming van de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk en is voor de studenten beschikbaar als biechtvader.

Opleiding Bovendonk

Twee eeuwen priesteropleiding op Bovendonk

In 2017 vieren we wereldwijd verschillende jubilea zoals de herdenking van 500 jaar Reformatie. In de schaduw van deze grote jubilea viert het Bisdom Breda op bescheiden schaal dat er in Bovendonk met een onderbreking van zestien jaar twee eeuwen een priesteropleiding gevestigd is.

Bovendonk is een plaats met een rijk kerkelijk verleden. In het vierde kwart van de dertiende eeuw verkreeg de abdij van Hemiksem een uitgestrekt domein in de huidige gemeente Halderberge. De kern van dit gebied was de uithof Bovendonk die in 1282 voor de eerste maal vermeld wordt. In 1636 werd Bovendonk eigendom van het Bisdom Antwerpen.

Als gevolg van politieke ontwikkelingen werd het Bisdom Antwerpen in 1801 opgeheven. Paus Pius VII richtte op 22 maart 1803 het apostolisch vicariaat Breda op dat de toenmalige dekenaten Breda en Bergen op Zoom omvatte. In Breda was een seminarie. In 1817 kreeg het vicariaat de beschikking over Bovendonk. De apostolisch vicaris vestigde zich in Hoeven. Hij verplaatste het seminarie naar Bovendonk. In 1853 herstelde Pius IX de bisschoppelijke hiërarchie. Hij verhief het apostolisch vicariaat tot bisdom. De eerste bisschop van Breda, mgr. J. van Hooydonk was destijds de oudste bisschop van Nederland. Daarom overhandigde hij op 23 november 1853 op Bovendonk het pallium aan de aartsbisschop van Utrecht, mgr. Zwijssen. De bisschop woonde tot 1872 op Bovendonk. In dat jaar verhuisde hij naar Breda.

Het grootseminarie Bovendonk ontwikkelde zich tot het kloppend hart van het Bisdom Breda. In het begin van de twintigste eeuw ontwierp de bekende architect Pierre Cuypers een nieuw gebouw. Dit werd in 1907 voltooid. De kapel is in 1923 voltooid. Anton van Duinkerken beschrijft in de 'Brabantse herinneringen' het leven op het seminarie. De studenten werden voorbereid op het leven als zielzorger. Ze genoten een zekere vrijheid, terwijl er streng werd toegezien op het behalen van goede resultaten. Het seminarie kende een veelvormig verenigingsleven. Door het meemaken van de verschillende wijdingen leefden de studenten naar hun priesterwijding toe.

In 1967 sloot het seminarie zijn deuren. De studenten studeerden voortaan aan een theologische faculteit. In de jaren zestig vond men dat een veranderde geloofsbeleving vroeg om een ander type priester, die niet opgeleid moest worden op een gesloten seminarie. Het aantal roepingen tot het priesterschap daalde in deze jaren sterk. Het gebouw van het gesloten seminarie raakte in verval.

“Groot-seminaries zijn voor de priesterlijke vorming noodzakelijk,” schreven de vaders van het Tweede Vaticaans Concilie. Eind jaren zeventig kwamen, als door het spel van de goddelijke Voorzienigheid, verschillende lijnen samen. De Roosendaalse pastor Toon Hommel besloot in 1978, samen met enkele geestverwanten, het seminariegebouw te herstellen om daar met een franciscaanse leefgemeenschap te vestigen. Zij betrokken het gebouw in 1979 en begonnen met de restauratie. In januari 1980 riep paus Johannes Paulus II de bijzondere synode van de Nederlandse bisschoppen bijeen om een uitweg te vinden in de crisis van de Kerk in Nederland. Op deze synode besteedden de paus samen met de bisschoppen veel aandacht aan de identiteit van de priester. In de lijn van de besluiten van deze synode startte bisschop Ernst in de gebouwen van Bovendonk een priesteropleiding voor late roepingen, die tot de dag van vandaag bestaat. In 2001 is hieraan een diakenopleiding toegevoegd. Voor het Bisdom Breda vormt dit jubileum een reden voor dankbaarheid. Ben Hartmann en ondergetekende bereiden een kleine publicatie voor naar aanleiding van deze herdenking.

Hans de Jong

Opleidingsberichten

Personalia en opleidingsberichten van Bovendonk

Overlijden Mgr. H. Ernst

Vlak voor de afronding van deze Nieuwsbrief bereikte ons het bericht van overlijden van bisschop Ernst, oud-bisschop van Breda. In 1983 richtte hij de Priesteropleiding Bovendonk op. In de volgende nieuwsbrief zullen we uitgebreider stil staan bij zijn overlijden en zijn betekenis voor Bovendonk. Wij bidden Mgr. Ernst toe, dat de Vrede waaraan hij zijn hele leven dienstbaar is geweest, hem ten deel mag vallen.

Priester- en diakenvijdingen

Sinds de laatste nieuwsbrief in mei 2016 hebben we ons mogen verheugen in een groot aantal wijdingen. Op 1 oktober 2016 is Eli Stok tot transeunt diaken gewijd in de kathedraal van Rotterdam. In het studiejaar 2015-2016 heeft hij de pastorale stage op Bovendonk gevolgd. Op 6 november 2016 is Thai quoc Ngyuen in de kathedraal van Breda tot priester gewijd. Thai is sinds augustus 2014 voor het bisdom Breda aan Bovendonk verbonden. Op 12 november 2016 is Johan Rutgers in de kathedraal van Utrecht tot priester gewijd. Johan heeft van augustus 2014 tot en de zomer van 2016 de pastorale stage op Bovendonk gevolgd. Op 20 november 2016 is Joeri Flerackers in de kathedraal van Antwerpen tot priester gewijd. Joeri is in het studiejaar 2010-2011 met de priesteropleiding begonnen en in juni 2016 aan Bovendonk afgestudeerd. Tenslotte is op 21 mei 2017 Ronald den Hartog in de kapel van Bovendonk door kardinaal Eijk tot transeunt diaken gewijd. Ronald is met de opleiding begonnen in het studiejaar 2011-2012. De gemeenschap van Bovendonk is bij alle wijdingen aanwezig geweest. Het is een bijzondere genade om in de kathedralen van de verschillende bisdommen deze bijzondere plechtigheden te mogen vieren.

Jubilea:

Hun 25-jarig priesterjubileum vieren Jan Braun, Gerard de Gilde, Herman Mulder, Willem van den Vrande en pater Gerard Wijers s.s.s. Wij wensen de jubilarissen van harte proficiat!

Bovendonk Academie

De Bovendonk Academie voor oud-studenten staat gepland van 5 tot en met 7 november 2017. Er volgt een persoonlijke uitnodiging.

Masterclass Geestelijke Begeleiding

Van 31 januari tot en met 2 februari 2017 vond een Masterclass Geestelijke Begeleiding plaats met als thema *Geestelijke begeleiding en jongeren*. De eerstvolgende Masterclass is van 4 tot en met 6 februari 2018. Het thema luidt: *Geestelijke begeleiding en roeping*. Oudeelnemers krijgen een persoonlijke uitnodiging. Aanmelden kan via info@pdob.nl.

www.roeping.nu en gebedskring

Voor nieuwsberichten betreffende het roepingenpastoraat verwijzen we u graag naar onze website www.roeping.nu. met eigentijdse video's die een reële inkijk geven in de weg die leidt naar het priesterschap, diaconaat of het religieuze leven. Voor het gebed om roepingen, kunt u zich aansluiten bij de diocesane gebedskring (T 076 5223444 ochtenden, of E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl). De eerstvolgende roepingenvesper is op zondag 5 november 2017 in de kathedraal van Breda om 17.00 uur (om 15.00 uur begint de middag met een eigen programma).

Denkt u ook aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk als goed doel? Investeer in de opleiding van priesters en diakens! Uw gift ontvangen wij graag op IBAN NL 93 INGB 0002 5806 80 t.n.v. Stichting PDOB te Breda.

